

כיתה
ב'

לכולנו הזכות להיות מוגנים ואהובים

שיעור זה עוסק בזכות הבסיסית של כל אחד להיות מוגן ולהרגיש אהוב. דיבור על זכויות עלול להיגרר לשיח כוחני ונהנתני של "מגיע לי", "אתם חייבים לי". היהדות מכוונת אותנו לגישה אחרת. אם יש מי שזכאי, אז יש גם מי שחייב. אם חברי זכאי להיות אהוב, אז זו חובתי לאהוב אותו...

מצוות "ואהבת לרעך כמוך", עליה אמר רבי עקיבא "זה כלל גדול בתורה" היא הכוונה לאדם לפעול ליצירת אווירה מוגנת ואוהבת כלפי חבריו. כל אחד מאיתנו מחוייב מוסרית וערכית ליצור סביבה מוגנת ואוהבת. מהיכן נובעת זכותו של האדם להגנה ואהבה? מהו הבסיס הערכי המחייב אותנו לקחת אחריות ולדאוג לרווחתו ותחושתו של האחר?

בפרקי אבות פרק ג' משנה י"ד אומר רבי עקיבא:

חביב אדם שנברא בצלם; חיבה יתרה נודעת לו שנברא בצלם, שנאמר "כי בצלם אלוהים, עשה את האדם" (בראשית ט', ו').

חביבין ישראל שנקראו בנים למקום; חיבה יתרה נודעת להם שנקראו בנים למקום, שנאמר "בנים אתם, לה' אלוהיכם" (דברים י"ד, א').

חבה יתירה נודעת לו – רמב"ם פירש, חבה יתירה הראה הקב"ה לאדם שהודיעו ואמר לו ראה שבראתיך בצלם, שהמטיב לחברו ומודיעו הטובה שעשה עמו, מראה חבה יתירה יותר משאלו הטיב עמו ואינו חשוב בעיניו להודיעו הטובה שעשה עמו. ויש לפרש, חבה יתירה נודעת לו, חבה גלויה ומפורסמת, שלא בלבד אהבה מסותרת היה לו למקום ברוך הוא עם האדם אלא אף חבה גלויה וידועה לכל:

(פירוש רבי עובדיה מברטנורא)

בפרקי אבות, מלמד אותנו רבי עקיבא שהסיבה האמיתית לחיבתם של בני האדם בכלל ועם ישראל בפרט, היא בחירתו של הקב"ה. עצם היותנו ברואים בצלם אלוקים, מקנה לנו זכויות מסויימות, ואיתן – חובות כלפי האחר שגם לו יש זכויות אלו. זהו גם הבסיס לעמדה הנפשית של הענווה שנתבעת מהאדם, כלפי אנשים אחרים, שהרי גם הם יצרי כפיו של הקב"ה.

רבי עובדיה מברטנורא מחדד בפירושו, כי יש ערך מוסף להטבה שנעשית באופן גלוי ומודע. פירוש זה מעורר אותנו המורים, לעמול על אווירת אהבה ומוגנות בכיתה, באופן גלוי ומוצהר. אנו שואפים ללכת בדרכיו של רב שמואל בר שילת, כפי שמתואר במסכת בבא בתרא (דף ח' עמוד ב'), בה מספר רב שמואל שלמרות שכבר אינו מלמד בכיתה, הוא לא מפסיק לחשוב על תלמידיו ולהתעניין בחייהם. זו אהבת מורה הרואה את תפקידו ליצירת בית החינוך כמשפחה. דאגה כנה ונצחית. על אחת כמה וכמה שמתפקידנו ובכוחנו לעשות זאת במסגרת הכיתה.

זו האווירה שאנחנו רוצים לייצר בכיתתנו. הטבה זה לזה. מסגרת של הגנה ואהבה. הצפה של הטוב שאנחנו משפיעים זה על זה, לא מתוך התנשאות, לא בדרישה של "מגיע לי", אלא בהכרה עמוקה של ערך האדם ורצונו של כל אחד מאיתנו לאפשר לחלק אלוך ממעל זה, להרגיש בנח בעולמו של הקב"ה.

המעשים הקטנים, תשומת הלב, המחמאה, הפרגון, העזרה, הכוונה, ההתרעה מפני סכנה וכדומה – כל אלו הן חובותיו של האדם על מנת ליצור את אותה הגנה ואהבה כלפי האחרים.

אם כל אחד מאיתנו ישקיע יותר במילוי חובה זו, ויעסוק פחות בזכותו לקבל, תיווצר בעז"ה אווירה כיתתית מגנה ואוהבת באמת.

[להורדת השיעור באתר מפתח הלב, לחצו כאן!](#)

מעגל קשרי פרט קבוצה - מעורבות חברתית

ב